

Oponentní posudek na inaugurační spis

ve jmenovacím řízení za profesora

Doc. JUDr. Ladislava Orosze , CSc.

na Právnické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě

v oboru 3.4.3. ústavní právo

Oponent zde určený byl takto oponentem jmenován dopisem děkana Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě ze dne 4.5.2018, a to na základě usnesení Vědecké rady Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě ze dne 3.5.2018.. Oponent toto pověření přijal a předkládá takto objektivní a nepodjatý posudek na inaugurační spis, jak je přípisem děkana požadováno.

1. Posouzení univerzitní pedagogické praxe inauguranta spojené s oborem inaugurace

Kandidát inauguračního řízení, jak vyplývá z inauguračního spisu, je v zásadě od roku 1983 bez zásadních přestávek spojen do současnosti s výukou na Právnické fakultě Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košicích. Předmětové výukové zaměření přednášek (a seminářů) na původní Katedře štátného práva a správného práva se týkalo nejprve studijních předmětů Štátné právo Slovenskej republiky, Štátné právo socialistických štátov, Štátné právo kapitalistických štátov a Štátné právo vybraných európskych štátov a USA. Na Katedře ústavného a správného práva pak kandidát jmenovacího řízení působil a působí ve studijních předmětech Ústavné právo Slovenskej republiky, Základy teórie ústavy, Základy teórie konštitucionalizmu a v předmětu Teórie a prax legislatívy. Kandidát vykazuje taktéž odpovídající zapojení ve vedení doktorandů s efektem 5ti ukončených a 2 aktuálně vedených studentů, což lze hodnotit jako odpovídající

požadavek v kriteriální rovině inauguračního řízení.

V dílčím zde závěru tak lze konstatovat, že doc. L.Orosz v průběhu aktivního akademického pedagogického působení konsekventně nejen udržoval a kultivoval spojení s oborem inaugurace, ale úspěšně a intenzivně pedagogicky působil (a působí) na generace studentů ve studijním oboru právo na ÚPJŠ v Košicích.

Oponent sám z mnohočetných konferenčních aktivit zná doc. L.Orosze jako velmi schopného odborně i rétoricky přesvědčivého pedagoga a řečníka.

2. Posouzení profesionální praxe kandidáta inaugurace a jejího spojení s inauguračním oborem ústavní právo

Na základě studia profesního životopisu doc. L.Orosze je třeba zhodnotit zejména tu skutečnost, že kandidát inaugurace souběžně s akademicko univerzitními aktivitami realizoval řadu funkcí v politicko-státní, resp. justičně soudní sféře. Je tak nutno vyzdvihnout jeho poslaneckou činnost ve Federálním shromáždění ČSFR (1992), jakož i vedoucí pozici v Kanceláři Prezidenta SR (1994 až 1998), resp. poté jako předsedy ústavněprávního výboru Národní rady Slovenské republiky (1998 až 2002). Následná funkce soudního poradce v Kanceláři Ústavního soudu SR (2002 až 2004) pak znamenala přechod do té oblasti praktického ústavního práva, jež znamená vrchol teoretického pojetí jurisdikční konfrontace ústavně právních institutů namnoze politicky modifikovaných.

Takto významné prakticko politické zkušenosti z nejvyšší úrovně ústavní dělby moci nepochybně zvyšují věrohodnost vědecko teoretické provenience doc. JUDr. L.Orosze jako pragmatického konstitucionalisty tvořícího a přednášejícího v oblasti ústavně právní problematiky. A co je zvláště cenné, že se tak aktivitou doc. L.Orosze děje v jednom z evropských modelů parlamentní formy vlády, který takto po vzniku Slovenské republiky kandidát pomáhal budovat i rozvíjet.

Od roku 2007 je doc. L. Orosz soudcem Ústavního soudu SR. To je v evropsko kontinentálních ústavních systémech specializovaného ústavního soudnictví vnímáno jako kariérní vrchol všech právnických profesí. Je tedy nasnadě, že konstitucionalista, jenž má možnost kreativně reagovat na běžící věcně právní nápad návrhů a ústavních stížností adresovaných ústavní justici, významně obohacuje jak svoje vědecké a pedagogické portfolio, tak taktéž rozvíjí a kultivuje výklad nejen ústavněprávních doktrín ale i práva „podústavního“. Oponent zde reaguje na kauzální přehled rozhodnutí Ústavního soudu SR, v nichž inaugurační zastával funkci soudce – zpravodaje. Na ústavně právní význam těchto rozhodnutí oponent zde odkazuje na oponentní posudky slovenských konstitucionalistů s předpokladem zhodnocení této části kreativity kandidáta kriteriem hodnotných právních vět v „*case law*“ Ústavního soudu SR.

V dílčím zde závěru lze konstatovat, že kandidát profesorské inaugurace významně a zcela nadstandartně spojil svoji ústavně právní akademickou profesionalitu s angažmá v řadě funkcí parlamentní demokracie s optimálním vyvrcholením autentické ústavněprávní kariéry v činnosti soudce ústavního soudu. Tato skutečnost významně akceleruje vysokou věrohodnost ústavněprávně profesního profilu kandidáta.

3. Zhodnocení vědecko kreativní činnosti a jejích výsledků v oboru ústavní právo z hlediska publikační a konferenční aktivity kandidáta inaugurace

Z profesního životopisu kandidáta , jakož i ze seznamu publikační činnosti vyplývá, že vedle vědecko monografických výstupů (monografie, studie v počtu 7), převažují vědecké výstupy časopiseckého charakteru (časopisy, recenzované sborníky v počtu cca 50), vysokoškolské učebnice (2), a dále pak publikované příspěvky na zahraničních (14), resp. na domácích (18) konferencích. Uvedenou a v inauguračním spisu konkrétně doloženou publikační aktivitu kandidáta lze hodnotit pozitivně, a to s důrazem na výstupy katalogizované jako AAB, ABB, ABD a ADE (viz Zoznam publikačnej činnosti) v pozici charakteru vědeckých prací.

Kandidát inaugurace neopomněl sledovat i záměr konferenčních aktivit, přičemž se zúčastnil mnoha desítek domácích a zahraničních konferencí, a to většinou s následně publikovaným příspěvkem.

Citační ohlasy na vědecké výstupy kandidáta (v počtu 115) lze považovat za adekvátní a standartní.

4. Zhodnocení stěžejního přínosu vědecko odborné kreativity kandidáta inaugurace v oboru ústavní právo

Kandidát inaugurace se kontinuálně zabývá oborem ústavního práva více než 30 let jak v oblastech teoretické a pedagogické, tak i v praktických funkcích. I přes předmětovou mnohočetnost tematiky publikační a konferenční, se doc. L.Orosz jednoznačně zaměřuje na ústavněprávní instituce. Z hlediska obsahového lze však konstatovat, že v publikačním zájmu inauguranta dominuje volební problematika, a to se zřetelem na volební právo jako takové, na volební systémy, k právní regulaci voleb, na funkci voleb v demokratické společnosti, jakož i na problematiku soudního přezkumu voleb. Z úhlu pohledu těchto témat kandidát analyzuje zejména volební systém Slovenské republiky, jeho funkční působení a předkládá případné návrhy de lege ferenda. Dále oponent spatřuje předmětovou přínosnost kandidáta ve vztahu k problematice ústavně právní dělby moci ve Slovenské republice, když se publikačně věnuje pozici a funkcím moci zákonodárné, prezidentské a ústavně soudní. I v tomto smyslu lze vyzdvihnout především doktrinární přínosnost monografie „Obce a samosprávne kraje v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky“ (s převažujícím spoluautorstvím kandidáta). Teoretické zaměření i vědeckou průkaznost kandidáta pak oponent spatřuje ve vysokoškolské učebnici „Základy teórie konštitucionalizmu“, a to v autorských partiích věnovaných pojetí konštitucionalizmu, formám ústav a jejich právní charakteristice, jakož i pojetí tzv. ústavních hodnot. Stěžejní sférou vědecké přínosnosti kandidáta je potom nepochybně problematika soudní kontroly ústavnosti, a to především v její úloze v

systému ústavněprávní dělby moci.

V dílčím zde závěru lze pozitivně zhodnotit velmi výrazné přispění kandidáta inaugurace k vědeckému výkladu institucionálního vývoje dělby moci, z hlediska pozice jednotlivých jejích článků, a to jak ve Slovenské republice, tak i v jejím vyznění ve směru ústavněprávní komparatistiky.

5. Výrokový závěr k inauguračnímu spisu se zřetelem na celkové zhodnocení vědecko odborné kapacity kandidáta inaugurace

Shrnující hodnocení vědecko pedagogického působení a ústavněprávně profesijního profilu doc. L.Orosze jako kandidáta inaugurace v tomto řízení vychází z výše uvedených a dílčím způsobem již vyřčených konstatací. Kandidát profesorské inaugurace, doc. L.Orosz, CSc. spojuje dosavadní celokariérní akademické univerzitní, publikačně vědecké i prakticko funkční působení s oborem ústavního práva. Jak ve sféře vědecko tvůrčí, tak ve sféře univerzitně akademické i ústavně právně jurisdikční se jedná o výraznou osobnost, včetně zahraničního renomé kandidáta. Přínosnost k vlastnímu národnímu ústavně právnímu systému Slovenské republiky je zcela zřejmá i oponentovi z komparativně nejbližší zahraniční ústavnosti.

Ve smyslu v předchozím uvedeného tak oponent doporučuje, aby po úspěšném ukončení jmenovacího řízení, byl inaugurant, doc. JUDr. Ladislav Orosz, CSc., jmenován profesorem ve studijním oboru 3.4.3. ústavní právo.

V Praze dne 25.5.2018

Prof. et Doc. (mult.) JUDr. Karel Klíma, CSc., dr.hab.

profesor jmenovaný v oboru ústavní právo

vedoucí Katedry právních disciplín a veřejné správy

Metropolitní univerzita v Praze